

COD DE ETICĂ

Asociația Română de Terapie Prin Artă Psi-ARTA

I. INTRODUCERE

Codul de etică (CoE) pentru art terapeuți al Asociației Psi-ARTA oferă fundamentele etice ale misiunii organizatorice a asociației. Acest Cod este cadrul general de ghidare pentru promovarea practicii etice a terapiei prin artă în România și pentru a proteja publicul și beneficiarii serviciilor de terapie prin artă.

Principiile etice sunt baza unei bune practici clinice, necesitând autoreflexie și înțelegere clinică. Membrii Psi-ARTA, precum și beneficiarii terapiei prin artă pot să consulte Comitetul de etică al Psi-ARTA atunci când se confruntă cu o problemă etică.

CoE Psi-ARTA evoluează permanent în colaborare cu membrii Psi-ARTA.

Codul de etică al Psi-ARTA pentru art terapeuți este definit în conformitate cu:

- a. valorile esențiale ale Cartii Universale a Drepturilor Omului prin care toate ființele umane sunt tratate cu respect pentru demnitatea lor, indiferent de rasă, religie, sex sau origine națională/etnică, privind alegerea, autonomia și transparența clinică, în mod egal și echitabil pentru toți cei care se angajează în practica și activitatea terapiei prin artă;
- b. mandatul de a nu face rău în toate interacțiunile profesionale și în practica clinică;
- c. angajamentul față de practicarea cu deschidere, onestitate și integritate a profesiei, activității de terapie și a comunicării;
- c. conștientizarea relației dintre justiția socială și practica clinică.

II. PRINCIPII ETICE

Articolul 1. Creativitate

- 1.1 Art terapeuți își folosesc propria creativitate și abilitățile profesionale pentru a rămâne în acord cu procesul creativ al clientului sau pacientului.
- 1.2 Art terapeuții înțeleg capacitatea și limitările terapiei prin artă în diferite medii și cu diferite populații.
- 1.3 Art terapeuții respectă și culeg informațiile din procesul, stilul și exprimarea estetică personală a clientului sau pacientului.

1.4 Art terapeutii mențin practici personale de creație artistică în afara activității cu clienți/pacienți în sprijinul activității lor profesionale.

Articolul 2. Responsabilitatea față de Clienți/Pacienți

2.1 Art terapeutii respectă drepturile indivizilor la intimitate, confidențialitate și liberă alegere.

2.2 Art terapeutii sunt conștienți de faptul că pot fi necesare garanții pentru a proteja drepturile și starea de bine a persoanelor sau comunităților ale căror vulnerabilități afectează luarea autonomă de decizii.

2.3 Art-terapeuții sunt conștienți și respectă factorii culturali, factorii de vârstă, gen, identitate de gen, rasă, etnie, origine națională, religie, orientare sexuală, dizabilitate, limbă și statut socioeconomic. Ei se străduiesc să rămână imparțiali, să elimine discriminările, să nu participe și să nu accepte cu bună știință activități bazate pe prejudecăți de orice fel.

2.4 Art-terapeuții realizează că judecata și acțiunile lor profesionale pot avea influență asupra relațiilor interpersonale și sociale, și au grijă să nu-și folosească influența în mod incorect.

2.5 Art terapeutii se abțin de a intra în relații cu clienții/pacienții lor în afara practicii agreate de terapia prin artă.

2.6 Art terapeutii își exercită profesia în limitele competenței lor determinată de educația, formarea, supravegherea și experiența lor, precum și de legile naționale în vigoare.

2.7 Art terapeutii mențin și dezvoltă calitatea practicii lor profesionale prin educație continuă, lectură de specialitate, participarea la conferințe și la cercetarea științifică.

2.8 Art terapeutii trebuie să caute supervizare continuă și terapie personală pentru a asigura calitatea practicii lor. Art terapeutii care sunt și supervizori sunt responsabili pentru menținerea calității și abilităților lor de supervizare, și necesita la randul lor supervizare.

2.9 Art terapeutii cooperează cu alți profesioniști din punct de vedere clinic sau administrativ atunci când este necesar pentru client/pacient.

2.10 Art terapeutii orientează un pacient/client către un alt profesionist corespunzător, în cazul apariției unui conflict de interese sau a unui prejudiciu, sau când tratamentul necesar depășește propriile competențe și/sau nivel de formare.

2.11 Art terapeutii oferă cel mai bun mediu de lucru posibil precum și materiale de artă, respectând normele de siguranță, funcționalitatea și necesitățile terapeutice.

Articolul 3. Confidențialitate

3.1 Art-terapeuții respectă confidențialitatea clientului sau pacientului în practica terapiei prin artă.

3.2 În consultările cu colegii, în publicații sau prezentări în întâlniri profesionale și/sau practică:

a) Art-terapeuții nu dezvăluie informații confidențiale care ar putea duce la identificarea unui client/pacient, a unui participant la cercetare sau a altor persoane sau organizații cu care

au o relație confidențială. Informațiile confidențiale pot fi dezvăluite doar cu acordul prealabil în scris al persoanei (sau al tutorelui legal în cazul în care persoana nu-și poate da consimțământul în cunoștința de cauză) sau al organizației sau dacă dezvăluirea este impusă de lege.

Chiar și atunci când se obține consimțământul informat, informațiile sunt dezvăluite numai în măsura în care sînt necesare pentru atingerea scopurilor consultării, prezentării, publicării, formării sau pentru cursul unei acțiuni în justiție.

b) Imaginea (vezi 4.2) este tratată ca un document confidențial care necesită acordul din partea clientului sau pacientului (sau tutorelui legal în cazul în care persoana nu este în măsură să dea un consimțământ informat) în scopul publicării sau prezentării în orice formă.

3.3 Art terapeuții păstrează notițele privind tratamentul clientului pentru o perioadă rezonabilă de timp post-tratament, în conformitate cu legile și reglementările de stat și instituționale. Înregistrările sunt stocate și/sau eliminate în moduri care păstrează confidențialitatea.

Articolul 4. Opera de artă în art terapie

4.1 Opera de artă constituie o componentă a unui sistem terapeutic tripartit care include client, art terapeut și opera de artă creată în timpul sesiunii.

4.2 Procesul artistic și produsul artistic constituie împreună imaginea/opera de artă care este o formă de exprimare și comunicare de către client/pacient.

4.3 Art terapeuții adoptă o atitudine lipsită de judecată față de conținutul și nivelul de calificare în producțiile de artă ale clientului.

4.4 Art terapeuții manifesta o atitudine de curiozitate, deschidere și reflecție atentă cu respect pentru opera de artă a clientului și în timpul dialogului terapeutic.

4.5 Art terapeuții consideră opera de artă a clientului ca o formă de informații protejate, un fișier confidențial și ca o proprietate a clientului.

4.6 Art terapeuții iau măsurile adecvate pentru protecția lucrărilor de artă ale clientului/pacientului și în ceea ce privește depozitarea și conservarea lor.

Articolul 5. Responsabilitatea față de profesie

- 5.1 Art terapeutii cultiva integritatea personală care este esențială pentru cultivarea încrederii în toate relațiile profesionale. Prin urmare, art terapeutii practică onestitatea, veridicitatea și acuratețea în formulările lor teoretice și practice, atât în predare, supervizare, scriere, publicare cât și în practica clinică.
- 5.2 Art-terapeuții respectă drepturile și responsabilitățile colegilor profesioniști și participă la activități pentru promovarea obiectivelor comune.
- 5.3 Art-terapeuții lucrează în conformitate cu reglementările și politicile referitoare la domeniul art terapiei, și se angajează în elaborarea de politici și reglementări pentru îmbunătățirea practicii de art terapie.
- 5.4 Art terapeuții se străduiesc să contribuie la progresul profesiei de art-terapie, atât ca profesioniști cat și în calitate de voluntari.
- 5.5 Art-terapeuții participă la activități de evaluare și cercetare, pentru a sprijini dezvoltarea teoretică și metodologică a profesiei.
- 5.6 Art-terapeuții nu prezintă clienților/pacienților și/sau publicului informații înșelătoare sau false despre nivelul lor de pregătire, abilități, expertiză sau experiență.
- 5.7 Art-terapeuții nu prezintă către clienți/pacienți și/sau public informații înșelătoare sau false despre statutul lor de membru în Psi-ARTA.

Articolul 6. Diversitatea, Terapia prin artă multiculturală și Terapia prin artă în acțiunea socială

- 6.1 Art terapeuții înțeleg natura diversității sociale și a inegalităților de putere în raport cu rasă, etnie, origine națională, culoare, gen, identitate de gen, orientare sexuală, clasa socială, vârsta, stare civilă, convingeri politice, religie, handicap mental sau fizic, și adaptează practicile la nevoile sociale și culturale specifice.
- 6.2 Art terapeuții sunt conștienți de propriile valori și convingeri și de modul în care acestea le pot afecta intervențiile interculturale de terapie. Ei se străduiesc să învețe despre cultura și sistemele de credințe ale populației lor de clienți și să ofere intervenții terapeutice relevante și sensibile din punct de vedere cultural.

Articolul 7. Expoziția lucrărilor de artă ale clientului

- 7.1 Art-terapeuții iau în considerare implicațiile pentru confidențialitate și posibilul impact asupra procesului terapeutic atunci când se expun lucrările de artă ale clienților și discută aceste aspecte cu clienții/pacienții lor sau cu tutorele lor legal.
- 7.2 Art-terapeuții informează clienții/pacienții sau tutorii lor legali asupra faptului ca anonimatul în timpul expozițiilor poate fi compromis, în ciuda eforturilor de a ascunde identitatea și de a proteja confidențialitatea. Pe de altă parte, clientul are dreptul să fie identificat prin nume. Art-terapeutul informează clientul despre posibilele implicații ale alegerii sale.
- 7.3 Art terapeutii ajuta clienții în selectarea lucrărilor de artă pentru expoziție, luând în considerare motivele pentru expunerea operei de artă, valoarea terapeutică pentru client, gradul de auto-dezvăluire și capacitatea clientului de a tolera reacțiile publicului.
- 7.4 Art-terapeutii iau măsurile adecvate pentru a proteja arta expusă în caz de accidente, distrugere, vandalism sau furt.
- 7.5 Art terapeutii asigură garanții adecvate pentru expoziție, astfel încât clienții și imaginile lor să nu fie exploatate, denaturate sau utilizate incorect în alt mod.

Articolul 8. Responsabilitatea față de supervizați și studenți

8.1 Art terapeutii comunică informații exacte atunci când instruiesc supervizați și/sau studenți în procese de formare sau în stagii/practica.

8.2 Art-terapeuții sunt conștienți de poziția lor de influență față de supervizați și studenți și evită exploatarea încrederii și relației de dependență a acestora.

8.3 Art terapeuții se abțin de a intra în relații personale, terapeutice sau de afaceri cu studenții sau supervizații lor în timp ce aceștia rămân în supervizare sau formare.

8.4 Art terapeutii iau măsuri pentru a se asigura că studenții și profesioniștii nu oferă servicii profesionale dincolo de educația, formarea și nivelul lor de experiență.

8.5 Art-terapeuții care oferă instruire și/sau supervizare terapeuților care nu fac art-terapie se asigură că stagiarii/supervizații înțeleg obiectivele, așteptările, limitările și rezultatele calificării distincte ale studiilor în terapia prin artă.

Articolul 9. Cercetare și Publicare

9.1 Cercetătorii în art terapie respectă demnitatea și starea de bine a participanților și se ocupă să solicite aprobarea unui comitet de etică a cercetării atunci când și unde este necesar.

9.2 Cercetătorii în art terapie respectă legile, reglementările și politicile naționale și codurile de etică specifice care guvernează desfășurarea cercetării, în ceea ce privește cerințele pentru descrierea proiectului, durata acestuia, riscurile sale și dezvăluirea conflictelor de interes.

9.3 Art terapeutii obțin consimțământul informat semnat al participanților pentru cercetare și publicare înainte de a întreprinde cercetarea sau scrierea și respectă dreptul participanților de a-și retrage consimțământul.

9.4 Art-terapeuții protejează cu atenție identitatea participanților la cercetare.

9.5 Art-terapeuții reprezintă cu acuratețe rezultatele cercetării și evită distorsiunile.

9.6 Art-terapeuții respectă proprietatea intelectuală și atribuie în mod corespunzător și corect credite de publicare și citare autorilor lor.

Articolul 10. Aranjamente financiare referitoare la practica independentă (privată).

10.1 Art-terapeuții nu își exploatează financiar clienții, supervizații sau alte persoane care își oferă servicii de consultanță.

10.2 Art-terapeuții fac aranjamente financiare transparente cu clienții, plătitorii terți și supervizații, conforme cu practicile profesionale acceptate și prezintă în mod veridic informațiile despre serviciile prestate și taxele respective.

10.3 Art-terapeuții nu acceptă plăți de la alți profesioniști pentru recomandările clienților.

10.4 Art-terapeuții aspiră să ofere acces egal la serviciile de art-terapie acelor clienți care nu sunt în măsură să plătească taxa integrală, de exemplu, oferind scale de taxe variabile.

III. PROCEDURI DE REGLEMENTARE

- A. Devenind membru al Psi-ARTA, art-terapeuții sunt de acord să respecte Codul său de etică (CoE). Membrii Psi-ARTA sunt informați că o încălcare a acestor principii etice poate duce la revocarea sau suspendarea calității de membru, conform regulilor și procedurilor stipulate în Statut.
- B. Art-terapeuții înțeleg că sunt membri ai unei asociații de terapie prin artă și sunt obligați să respecte Codul Etic stabilit de Asociație.
- C. Art-terapeuții se familiarizează și cu Protecția Generală a Datelor Reglementări (GDPR) ale Uniunii Europene (UE) sau cu reglementări similare pentru protecția datelor cu caracter personal.

